

električna nervna stimulacija bila bolja od placeba u ublaživanju bola u odnosu i za vrijeme stiska šake. Snaga stiska šake znatno se poboljšala neposredno nakon primjene TENS-a ali se ubrzo vraćala na inicijalne vrijednosti pa u tom parametru nije bilo značajne razlike između ispitivane i kontrolne skupine bolesnika (Abelson, K. i sur.: *New Zeland Med. J.*, 9. 3. 1983, str. 156—158).

Ines Jajić

Transkutana električna nervna stimulacija u liječenju intraabdominalne boli. Postupak je primjenjen kod jednog 51 godinu starog bolesnika s anamnezom bola u donjem dijelu trbuha u trajanju od 8 godina. Bolesnik je radi toga posjetio brojne liječnike i Klinike u SAD i pri tome postavljene su ove dijagnoze: iritativni sindrom crijeva i mehanički ileus. Ranija terapija nije dovela do ublaživanja i suzbijanja bola. Radi toga se odlučio na tretiranje TENS-om bez ikakvih drugih lijekova. Primjenjena je stimulacija niže frekvencije (2 impulsa u sekundi, širina impulsa 40 mikro sekunda kroz 30 minuta dva puta na dan kroz mjesec dana). Već prvog dana nakon primjene TENS-a došlo je do značajnog smanjenja bola čija se jakost još dalje i više smanjivala do kraja terapije. Nakon tri i šest mjeseci bolesnik je osjećao povremeno neznatnu bol što upućuje na korisnost ovog postupka liječenja intraabdominalnog bola (Millea, T. P.: *Physical Therapy*, 63:1280—1282. 1983).

I. Jajić

Transkutana električna nervna stimulacija lumbalnog bolnog sindroma. 41 bolesnik (19 muškaraca i 22 žene) prosječne životne dobi od 46,3 godine i prosječnog trajanja križobolje od 36,2 tjedna podvrgnut je duplo slijepom pokusu ispitivanja učinka transkutane električne nervne stimulacije i masaže. Jedna grupa od 20 bolesnika primala je TENS a druga grupa od 21 bolesnika primala je masažu. Pokus je provoden u ambulantnim uvjetima. Liječenje je primjenjivano dva puta tjedno po 30 minuta. Na kraju ispitivanja postignuti su ovi rezultati. Transkutana električna živčana stimulacija dovela je do signifikantno većeg smanjenja bola i značajnog poboljšanja u podizanju noge od podloge (Lazarević-Lasegueov test je bio rjeđe pozitivan i češće naznačen kod većeg broja stupnjeva podizanja noge od podloge na kojoj bolesnik leži). Nije nađena značajna razlika između obje skupine ispitanika u veličini inklinacije lumbalne kralješnice (Melzack, R., Vetere, P. i Finch, L.: *Physical Therapy*, 63(4):489—492, 1983).

Zrinka Jajić

Elektroterapija strujama srednje frekvencije — značajno liječenje u praksi. Na osnovi bioloških djelovanja diferencira se sinusoidalna izmjenična struja srednje frekvencije u području frekvencije između 1000 i 100 000